

13/24

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ
ΚΕΝΤΡΟΝ ΕΡΕΥΝΗΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΑΝΑΓΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ 14
ΑΘΗΝΑΙ (136)

ΚΕΝΤΡΟΝ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΟΣ ΑΤΛΑΣ
'Αριθ. 'Ερωτ. Ορ. I, 24/1970

†
ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΝ
ΔΙΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ

ΚΑΙ ΚΑΤ' ΕΘΙΜΟΝ ΠΥΡΑΣ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

✱

ΑΘΗΝΑΙ 1968
ΕΚ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

Δεκ. 1969 / 20 Φεβρουαρίου 1970

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

1. Ξεταζόμενος τόπος (χωρίον, ~~κωμόπολις~~). *Νέος Ζυγός..*
(παλαιότερον όνομα: *Μέγαρι*), Έπαρχίας *Ζακύνθου,*
Νομού *Ξαίνου*.....
2. Όνοματεπώνυμον του ξετάσαντος και συμπληρώσαντος *Παραγιώτης*
Έλευθεριάδης επάγγελμα *διδασκαλος*.....
Ταχυδρομική διεύθυνσις *Ξαίνου*.....
Πόσα έτη διαμένει εις τον ξεταζόμενον τόπον. *ΠΕΚΤΕ (5)*
3. Από ποια πρόσωπα κατεγράφησαν αι παρατιθέμεναι πληροφοριαί :
α) όνομα και επώνυμον *Γεώργιος Χατζιδής*
.....
ήλικία *68*... γραμματικά γνώσεις *Δ. Δημοτικού*.....
..... τόπος κατοικίας *Τραπεζού*.....
..... *Μοστού*.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Α. α'. ΤΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΚΤΗΜΑΤΑ ΠΡΟ ΤΟΥ 1920

- 1) Ποια άγροτικά περιοχαι προωρίζοντο δια σποράν και ποια δια βοσκήν ποιμνίων ; *Αι περιοχαι αι ορειαι κατεκλυστοι*
υψηλων υδατων προωριζοντο δια βοσκήν ποιμνίων, αι δε άλλαι
δια σπορον
Υπήρχον αυται χωρισται η ενηλλάσσοντο κατά χρονικά διαστήματα ; *Ναι*.....
- 2) Εις ποιους άνηκον ως ιδιοκτησiai ; α) εις φυσικά πρόσωπα, δηλ. εις τούς χωρικούς; β) εις γαιοκτήμονας ("Ελληνας η ξένους, ως π.χ. Τούρκους); γ) εις Κοινοτήτας; δ) εις μονάς κλπ.
Άνηκον ως ιδιοκτησiai εις ταις χωρικοις.....
- 3) Ό πατήρ διατηρεί την περιουσίαν του συγκεντρωμένην και μετά τον γάμον των τέκνων του, διανεμομένης υπ' αυτών μετά τον θάνατόν του ; *Διατηρεί ο πατήρ συγκεντρωμένην την περιουσίαν*
και μετά τον γάμον των τέκνων του βραχίως. Συνήδως την
διόρισε και την διαγέμει σμεεωα μετά τον γάμον.

- β'. 1) Οί κάτοικοι ασχολοῦνται μόνον εἰς τήν γεωργίαν ἢ μόνον εἰς τήν κτηνοτροφίαν ; ἢ συγχρόνως εἰς ἀμφοτέρας, δηλ. τήν γεωργίαν καί τήν κτηνοτροφίαν ; *Συγχρόνως. καί. με.*
τῆν. γεωργίαν. καί. με. τῆν. κτηνοτροφίαν.
- 2) Οί τεχνῖται (δηλ. οἱ βιοτέχναι) ἀσχολοῦνται ἐν παρέργῳ καί εἰς τήν γεωργίαν ; *Καί. ... περὶ τοῦ γεωργίαν.*
- γ'. 1) Εἰς τὰ μεγάλα κτήματα : τῶν γαιοκτημόνων (τσιφλικούχων), τῶν μοναστηρίων ποιοὶ ἐργάζοντο εἰς αὐτά ; καί ὑπὸ ποίους ὄρους ὡς άτομα ἢ μὲ ὀλόκληρον τήν οικογένειάν των ; *Ὡς. εἰς. τὸ. πρῶτον.*
δὲν. ἐργάζονται. ἐπιπλέον. ὑπομένει. περιρριψέει.
ὅσα. ἄλλ. εἶδη. ἄτομα. τῆς. οἰκογενείας. ἦταν. πολλα.
- 2) Πῶς ἐκαλοῦντο οὗτοι ; (κολλήγοι, σέμπροι, μισακάτορες, σημισακάτοροι κλπ.)..... Ποία ἦτο ἡ κοινωνικὴ τῶν θέσις ; ...
χου. με. ε. ε. ρ. ι. ε. ... καί. ἕ. ο. κ. χωρῖν. γεωργοί.
- 3) Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβή των ; (εἰς εἶδος ἢ εἰς χρῆμα) ; *εἰς. εἰς. ε. μ. χρῆμα.*
- 4) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ ἐργάται ; ἐποχικῶς, δηλ. διὰ τὸ θέρισμα, τὸ ἀλώνισμα, τὸν τραγητὸν ἢ δι' ὅλον τὸν χρόνον ; Ἐπὶ ποῦ προήρχοντο οὗτοι ; ἦσαν ἀνδρες μόνον ἢ καί γυναῖκες ; ποίαν ἀμοιβὴν ἐλάμβανον ; ἡμερομίσθια εἰς χρῆμα ἢ εἰς εἶδος ;
Ἐχρησιμοποιοῦντο. διὰ. τὰ. θέρισμα. ἐργάται. οἱ. ἀπὸ. πρῶτον. ἀπὸ. ἄλλων. χωρῖν. καί. τὸ. ἡμερομίσθιον.
εἰς. εἶδος. ἢ. εἶδος.
- 5) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ δούλοι (ὑπηρέται) ἢ δούλαι ; Ἐὰν ναί, ἀπὸ ποίους τόπους προήρχοντο ; *προήρχοντο. ἀπὸ. ἄλλων.*
χωρῖν. τὰ. ὅποια. ἦταν. φτωκῶν. καὶ. ἀπὸ. οἰκογενείας.
μὲ. πολλὰ. ἐργασίαι. χρεῖα.
- 6) α) Οἱ νέοι καὶ αἱ νέαι τοῦ τόπου ποῦ ἐπήγαιναν δι' ἀνεύρεσιν ἐργασίας ; *εἰς. γύρω. περὶ. ἕ. καί. εἰς. ῥω. ἰ. ο. κ. ...*
Αἱ. χεῖρ. δὲν. ἐπὶ. ἄλλων.
- β) Ἐπήγαιναν ἐποχικῶς : ὡς ἐργάται..... ἢ ὡς τεχνῖται κτίσται, γύφτοι (σιδηρουργοί), βαφεῖς (μπογιατζήδες), πρᾶματευτάδες (ἐμποροὶ) κλπ. ; *ἐπὶ. ἄλλων. ὡς. ἐργάται. καί.*
τεχνῖται, καί. σιδηρουργοί.

δ'. 1) Πώς έλιπαίνοντο παλαιότερον τὰ χωράφια: με ζωϊκὴν κόπρον (βοῶν, αἰγοπροβάτων κλπ.), φυτικὴν (με καῦσιν: α) τῆς καλαμιᾶς μετὰ τὸν θερισμόν, β) τῶν θάμνων κλπ.) ἢ με κάλυψιν (παράχωμα) χλόης (τριφυλλιοῦ, λαθουριοῦ κλπ.) δι' ὄργωματος; ...

*Ἐγίνετο λίπασις διὰ μόθρου μετὰ τὴν θερίσεια ἐπιπέσει
 ῥεόντος ὕδατος. Ἐπίσεια γαί μετὰ τὸ παράχωμα
 μαλαμιάς, δάμνων.....*

2) Πότε ἔγινε τὸ πρῶτον χρῆσις χημικῶν λιπασμάτων εἰς τὸν τόπον σας; *οὐδέποτε. ἠρθ. τοῦ 1920. Ἐγίνετο χρῆσις τοῦ 1922*

ε'. Ἀπὸ πότε χρησιμοποιοῦνται: τὸ σιδηροῦν ἄροτρον καὶ αἱ γεωργικαὶ μηχαναὶ εἰς τὸν τόπον σας; *Ἀπὸ τοῦ 1900. ἐπιστρέψαμε
 ὡς ἠρθ. σφύγες. ἐκ. ποταμοῦ εἰς τὰ κ. Ἐξείδα...*

1) Σιδηροῦν ἄροτρον (τύποι αὐτοῦ, δηλ. μονόπτερο, δίπτερο κλπ.).

Εἰς ποῖα κτήματα ἐχρησιμοποιεῖτο (ἢ χρησιμοποιεῖται) κάθε τύπος; Ποῖος κατασκευάζε τὸ ἄροτρον τοῦτο ἢ ἀπὸ ποῦ ἐγίνετο ἢ προμηθεύεται αὐτοῦ; *Στὰ βάρηρα ἐδάφη ἐχρησιμοποιεῖτο
 τὸ μονόπτερο, ἀράτρου.....*

Τὸ κατασκευάζει ὁ σιδηροῦχος.....

Παραθέσατε σχεδιαγράφημα (ἢ φωτογραφίαν) ἐκάστου τύπου σιδηροῦ ἄροτρου μετὰ τὰς ἀντιστοίχους ὀνομασίας τῶν μερῶν αὐτοῦ, ὡς τοῦ κατωτέρω παρατιθεμένου.

1.....	4.....	7.....	10.....
2.....	5.....	8.....	
3.....	6.....	9.....	

2) Τρακτέρ (ἀπὸ πότε εἶναι ἐν χρῆσει;) *Ἀπὸ τοῦ 1925.....*

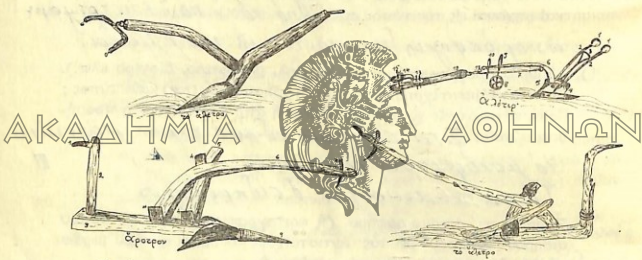
3) Μηχανὴ θερισμοῦ *Ἐπιπέσει. ἐκ. ἐμφάνισα κ. τ. τοῦ 1929*

4) Μηχανή δεσίματος τῶν σταχύων (δεματιῶν). *Τ.ο. 1.93.0.....*

5) Μηχανή ἀλωνισμοῦ . *1.9.2.8.....*

στ'. 1) Τὸ ξύλινον ἄροτρον. Ποῖος κατασκεύαζε (ἢ κατασκευάζει) τὸ παλαιὸν ξύλινον ἄροτρον *Τ.ο. Φύλιναν ἄροτρον. Τ.ο. κατασκευάζει. εἰδικὸς τεχνίτης..... ὁ ἄροτρος δὲκ. εἶχε ὡς γύριον ἐφαρμόξεναι τ.κ. καὶ το. σ.ε. κ. μ. κ. μο. ο. κ. ἀροτρον.....*

2) Ποία ἦτο ἡ μορφή τοῦ παλαιοῦ ξυλίνου ἄροτρον εἰς τὸν τόπον σας καὶ ποία εἶναι σήμερον. Ποῖαι διαφοραὶ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν) εἰς τὸ χρησιμοποιούμενον ἄροτρον εἰς τὸν τόπον σας ἀπὸ τὰ εἰκονιζόμενα ἐνταῦθα ;

3) Ἰχνογραφήσατε τὸ ξύλινον ἄροτρον⁽¹⁾ καὶ τὸν ζυγὸν ὡς ἀπαντᾶται εἰς τὸν τόπον σας καὶ παραθέσατε τὰ ἀντιστοιχοῦντα εἰς τοὺς ἀριθμοὺς ἐν χρήσει ὀνόματα τῶν διαφορῶν μερῶν καὶ τῶν ἐξαρτημάτων αὐτοῦ.

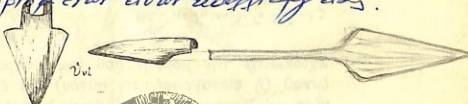
1.	<i>μᾶνα</i>	6. <i>4)</i>	<i>ὄχι</i>	11. <i>5)</i>	<i>ἄτικ</i>
2.	<i>3</i>	<i>χρῆσ.</i>	7.	<i>2</i>	12.
3.	<i>π. κ.</i>	8.	13.
4.	9.	<i>4</i>	14.
5.	10.	15.

(1) Ἐὰν εἶναι δυνατόν ἀποστείλατε καὶ φωτογραφίαν.

(Εάν υπάρχουν διαφοραί, δύνασθε νὰ μεταβάλετε τὴν ἀνωτέρω ἀρίθμῳσιν).

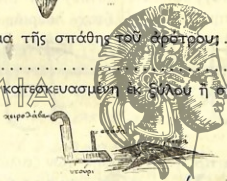
4) Τὸ ὕνι. Τὸ ὕνι τοῦ ξυλίνου ἀρότρου ἦτο (ἢ εἶναι) μιᾶς μορφῆς διὰ τὴν ἀροτρίασιν ὄλων τῶν εἰδῶν τῶν χωραφῶν ; δηλ. τῶν χωματερῶν (λιβάδια, κῆποι) καὶ τῶν πετρωδῶν. - Ἰχνογραφῆσατε ἢ φωτογραφῆσατε τὸ ἐν χρήσει ὕνι (ἢ τὰ ἐν χρήσει, ἐὰν εἶναι διαφόρων τύπων) καὶ σημειώσατε τὴν χρήσιν ἐκάστου.

Στ. ἀκ. τ. ο. λ. ο. κ. μ. α. σ. τ. α. ὕ. κ. ἰ. τοῦ ξυλίνου ἀρότρου
 εἶχε μ. ὀ. κ. σ. μ. ἰ. σ. μ. ὀ. ρ. φ. κ. μ. α. σ. ἔχρησιμολοιοῦτο
 διὰ ὄρυζα χωραφῶν. ἡρασι. β. μ. ἐκ. διὰ
 ἐπορᾶν ὄρυζων εἰδῶν κομμεφχῶν.

5) Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς σπάθης τοῦ ἀρότρου.....

6) Ἦτο (ἢ εἶναι) κατασκευασμένη ἐκ ξύλου ἢ σιδήρου; ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ἦτο κατασκευασμένη ἐκ ξύλου.....
 εἶδ. τ. ο. ξυλίνου ἀρότρου ἐκ τ. ο. τ. ο. ὕνι
 τ. ο. ξυλίνου ὄρυζων ἐκ ξύλου.....

7) Ἔργαλεῖα διὰ τὴν κατασκευὴν καὶ ἐπιδιόρθωσιν τοῦ ἀρότρου (π.χ. σκεπάρι, πριόνι, ἀρίδι, ἀρνάρι, ξυλοφαΐ κλπ.).....

Ἦσαν τ. ο. σκεπάρι, τ. ο. ἀρίδι, ἢ ἀρίδι.

8) α) Διὰ τὸν ἄροτρον (ζευγάρισμα, ὄργωμα) ποῖα ζῶα ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) : βόες ἢ ἄλλο, ζῶον, δηλ. ἵππος, ἡμίονος, ὄνος. *β. ο. ε. δ. ; ἰ. η. θ. σ. ; ἡ. μ. ι. ο. ν. ς. ; ὄ. π. α. ι.*

β) Ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) διὰ τὸ ὄργωμα δύο ζῶα ἢ ἓν ; *Ἐχρησιμοποιοῦντο διὰ τὸ ὄργωμα δύο ζῶα ἢ ἓν ; Ἐχρησιμοποιοῦντο διὰ τὸ ὄργωμα δύο ζῶα ἢ ἓν ;*

9) Διὰ τὸ ζευγάρισμα μὲ δύο ζῶα ἦτο (ἢ εἶναι) ἀναγκαῖος ὁ ζυγός ; *Φιλομεν τοὺς βόους ἀποκομῆς διὰ τοὺς ἵππους ὄχι.*

Σχεδιάσατε τὴν μορφήν τοῦ παλαιότερου καὶ τοῦ σημερινοῦ ζυγοῦ (ἢ φωτογραφήσατε αὐτὸν) καὶ ὀνομάσατε τὰ διάφορα μέρη καὶ ἐξαρτήματα αὐτοῦ. (π.χ. λουριά, λούρα, ζεύλες, πιζεύλια κλπ.).

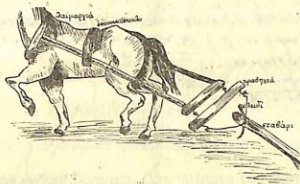
ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΤΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΤΕΧΝΩΝ

10) Σχεδιάσατε ἰδιαίτερος τὴν μορφήν τῶν ζευλῶν τοῦ ζυγοῦ εἰς τὸν τόπον σας. *Παλαιότερον ἢ τὰ ν. κατὰ τὴν γασμέρα ζυγῶν εὐκαμπτα...*

11) Πῶς λέγεται εἰς τὸν τόπον σας ὁ κρίκος ἐκ σιδήρου, ξύλου ἢ σχοινίου, ὁ ὁποῖος τοποθετεῖται εἰς τὸν ζυγὸν (πολλαχοῦ : λούρα, κουλλούρι), προσδέεται δὲ εἰς αὐτὸν τὸ ἄροτρον διὰ τὸ ὄργωμα ; (Σχεδιάσατε αὐτόν). *Σταχ. τὰ σὰκ. μὲς ἐχρησιμοποιοῦντο. ἢ δ. κρῖμος. δὲ ρμα. ζῶου. κατὰ σιδηροκλιμῆνο. εὐκαμπτὰ διὰ τὴν σὺνδετικ. τοῦ ἄροτρον. μετὰ τοῦ ζυγοῦ.*

12) Ἀπὸ πότε γίνεται τὸ ὄργωμα δι' ἑνὸς ζώου ; Πῶς γίνεται ἡ ζεύξις του (τὸ ζέψιμον) εἰς τὸ ἄροτρον ;

Περιγράψατε και σχεδιάσατε (ή φωτογραφήσατε) την σκευήν, την όποιαν φέρει τὸ ἄλογον ἢ ἄλλο ζῶον διὰ νὰ προσδεθῇ εἰς αὐτήν τὸ ἄροτρον.....

ζ'. Ἄροτρίασις (ὄργωμα) καὶ σπορά.

α) Ποῖος ὄργωνε παλαιότερον (ἢ σημερινόν); 1) ἄνδρας (ὁ ἰδιοκτῆτης τοῦ ἀγροῦ ἢ ἄλλος); 2) γυναῖκα 3) υπηρέτης. Σημειώσατε ποῖα ἢ συνήθεια εἰς τὸν τόπον σας. *Τοῖ ἀρχαίον τοῦ ὄργωνε ὁ ἰδιοκτῆτης τὸν. Ἐὰν δὲ εἴτε ἐμπερικτ. ἀεφορμὸς διὰ τοῦ ὄρχακ. ὁ ὑπηρετικ.*

β) 1) Περιγράψατε λεπτομερῶς, πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον τῶν βοδιῶν (ἢ τοῦ βοδιοῦ, τοῦ ἀλόγου) εἰς τὸ ξύλινον ἄροτρον. (Παραθέσατε, εἰ δυνατόν, καὶ φωτογραφίαν) *κατ' αρχὰς τὰ ζῶα ἐζεύοντο εἰς τὸν ζυγόν ματάρικ ἀνιόξευδὲτα μετὰ τὴν ὄμην τοῦ ξύλου ἀρότρου διὰ τοῦ ἐκ δερματῶ λουρισῶ.*

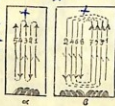
2) Πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον εἰς τὸ σιδηροῦν ἄροτρον. *κατ' αρχὰς τὰ ζῶα ἐζεύοντο εἰς τὸν ζυγόν ματάρικ ἀνιόξευδὲτα εἰς τὸ ἐπιμήκη ραβδόν ἢ ὄρσην ἢ τὸ συνδεθῆναι εἰς τὸ ἄροτρον*

3) Πῶς κατευθύνει ὁ γεωργὸς τὰ ζευγμένα ζῶα (ἢ τὸ ζῶον) κατὰ τὸ ὄργωμα μετὰ σχοινί, τοῦ ὁποίου τὰ ἄκρα ἔχουν δεθῆ εἰς τὰ κέρατα τῶν ζῶων ἢ ἄλλως; (Περιγραφή καὶ σχεδίασμα ἢ φωτογραφία). *Τοῖ ζευγμένα ζῶα ματὰ τὸ ἀρχαῖον τὰ ματὰ δὲ τὴ ὄρση δὲ τὰ ἔχουσιν διὰ τὸ ὄργωνε ἢ ἀλλοι. χωρὶς σχοινί σιό κέρατα καὶ ἄλλοι μετὰ σχοινί*

- 4) Σχεδιάσατε πώς ἐγένετο παλαιότερον (ἐπίσης πώς γίνεται σήμερον) τὸ ὄργωμα. Ὄργωνεται τὸ χωράφι με ἀνοιγομένας αὐλακας (αὐλακιές) κατ'εὐθείαν γραμμὴν, ὡς τὸ κατωτέρω σχεδιάγραμμα(α);

Τὸ ὄργωμα πραγματοποιήθηκε καὶ σήμερα διὰ ἰσομέτρων καμηρέων γίνεται κατ'εὐθείαν γραμμὴν. Σχεδ. γραφ. (α')
 ἢ ὀργώνεται περιφερειακῶς ὡς εἰς τὸ σχεδιάγραμμα (β);

Δηλαδή μετὰ τὰ σύνηθες περιφερειακὰ ὄργωμα... σχεδ. γραφ. (β) ἀνεκὸν εἰς τὸ ὄργωμα με αὐλακίαις διὰ τὸ φύσιον τῶν καλαμίσκων ὡς καὶ τοῦ κελύου

Σημειώσατε μετὰ τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ, ποῖον ἐκ τῶν ὀργωμάτων τούτων (α, β) εἶναι ἐν χρῆσει εἰς τὸν τόπον σας. Ἐὰν ὑπάρχη ἄλλος τις τρόπος ὀργώματος σχεδιάσατε καὶ περιγράψατε αὐτόν.

- 5) Ἡ σπορά καὶ τὸ ὄργωμα τοῦ στροῦ ἐγένετο (ἢ γίνεται ἀκόμη) εἰς Λαοίδας (δηλ. σπορές ἢ σπορίαι, ντάμιες, θιασιές, μεσοράδες κ.λ.π.);

Ἡ σπορά καὶ τὸ ὄργωμα ἐγένετο καὶ γίνεται ἀκόμη με σπορίαις

Πῶς ἐχωρίζετο ἢ λωρίς (ἢ σποριά); με αὐλακίαν;

Ἡ σποριά ἐχωρίζετο με αὐλακίαν

- 6) Ποῦ ὑπάρχει ἡ συνήθεια νὰ γίνεται ἡ σπορά τοῦ σίτου καὶ ἄλλων δημητριακῶν μόνον με σκαπάνην, δηλ. νὰ μὴ χρησιμοποιηθῇ ἀροτρον; *Σ. ε. τ. γ. κ. ρ. ι. τ. ω. ι.*

- 7) Ποῖοι τρόποι ἢ εἶδη ὀργώματος (ἀροτριάσεως) ἦσαν ἐν χρῆσει παλαιότερον (ἢ σήμερον). Δηλ. ἡ διάνοιξις τῶν αὐλάκων με τὸ ὄνι: καθέτως, πλαγίως, βαθιά κλπ.

Τὰ ὄργωμα πραγματοποιήθηκαν καὶ σήμερα γίνεται κατ'εὐθείαν

Εἰς ποῖα ὀργώματα (σποράς) γίνεται χρῆσις τῶν τρόπων τούτων ἢ ἄλλων. *Τὰ ὀργώματα καθ' ἑαυτὰ γίνονται δια-
τῆς σποράς τῆς κριθῆς τοῦ σίτου.....*

γ) Ἀροτριάσεις (ὀργώματα) τοῦ ἀγροῦ πρὸ τῆς σποράς :

1) Διὰ τὴν σπορὰν δημητριακῶν. Πόσα ὀργώματα ἐγίνοντο (ἢ γίνονται) καὶ πότε, δηλ. κατὰ ποῖαν χρονικὴν περίοδον. Πῶς λέγονται (ὀνοματολογία) τὰ ὀργώματα αὐτά π.χ. καλλουργία, διβόλισμα, γύρισμα κλπ.

Διὰ τὴν σπορὰν τῶν δημητριακῶν ἐγίνοντο καὶ γίνονται δύο ὀργώματα. Κατὰ τὰς ἐποχὰς τὰς πρῶτα τὸ γύρισμα καὶ κατὰ τὰ τέλη τοῦ θελοῦ τὸ διβόλισμα.....

2) Διὰ τὸ φύτευμα κηπευτικῶν. (Ἀπαντήσατε ὁμοίως, ὡς ἀνωτέρω)

*Διὰ τὰ φύτευμα κηπευτικῶν γίνονται περι-
στασιαστικὰ ὀργώματα.....*

3) Ἐπὶ πόσα ἔτη δέον νὰ ἀφεθῇ ἀσπαρτον τὸ χωράφι, δηλ. εἰς ἀγρο-
νάπασιν, διὰ νὰ σπαρθῇ κατόπιν σιτόρι ἢ ἄλλο δημητριακόν....

Διὰ μίαν..... ἀγροτάπασιν χρησιμοποιοῦται 2 ἔτη.

4) Πόσα ὀργώματα γίνονται διὰ κάθε εἶδος καλλιεργείας (σίτου, κρι-
θῆς, ἀραβοσίτου, ψυχανθῶν, κηπευτικῶν εἰδῶν κλπ.) καὶ κατὰ
ποῖαν ἐποχὴν; *τρεῖς ὀργώματα.....*

5) Ποῖα ἐργαλεῖα ἢ σκεύη χρησιμοποιοῦνται : α) κατὰ τὴν σπορὰν.
π.χ. τὸ **δισάκι** εἰς αὐτὸ περιέχεται ὁ σπόρος καὶ ἐξ αὐτοῦ λαμβανόμενος διασκορπίζεται ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ;

*Ἐπιτὸς ἀπὸ δισάκι χρησιμοποιοῦνται καὶ ἐκδοχεῖς
π.χ. κουβέσ η' αὐτὸ τελεκε.....*

β) Μὲ ποῖα γεωργικὰ ἐργαλεῖα (ἢ τυχόν ἄλλα μέσα) : 1) καθαρίζονται : τὸ ποδάρι, τὰ φτερά (παρούτια) κ.ἄ. καὶ τὸ ὑνὶ κατὰ τὴν ἀροτριάσιν (ὀργωμα, ἀλέτρισμα, κάμωμα κλπ.) ἀπὸ τὸ χῶ-

μα ἢ τὰ χόρτα, ριζίδια, τὰ ὅποια κολλῶνται εἰς αὐτά. Μὲ ἔλλειψοειδῆ σιδηρᾶν ράβδον, ἢ ὅποια ἔχει τοποθετηθῆ εἰς τὸ ἓν ἄκρον τοῦ βουκέντρου ἢ μὲ ἄλλον τρόπον; *Μ.Ε. Τ.Κ. Β.Ο.Η.Δ.Ε.Ι.Α.Ν.*

μια σιδηρα φίστρας. ὀκομοι. ζομενης. Τ.Σ.Ε.Μ.Ε.Κ. και τοπαδεύεται εἰς τὰ ἓξ ἄκρα. τῆς βουκέντρ. α. γ. ἔλ. ρ. χ. ο. ν. ε. ι. δ. ε. ι. α. ν.

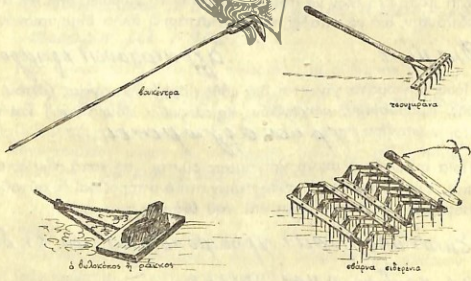
2) Γίνεται μετὰ τὸ ὄργωμα ἰσοπέδωσις τοῦ χωραφιοῦ (σβάρνισμα, διβόλισμα); *Γ.Α. ὠρισε μέκος. Σ.Π.Ο.Ρ.Ο.Υ.*

γ. ἰ. κ. ε. τ. α. ἰ. σ. α. η. ε. δ. ο. κ. ε. ι. σ. γ. λ. α. ὠ. ρ. ι. σ. ε. μ. ἔ. κ. ο. σ. δ. ε. ἰ. χ. ἰ. κ. ε. τ. α.

3) Ἡ σκαφή μερῶν τοῦ ἀγροῦ ποῦ δὲν ἔχουν ὄργωθῆ (μὲ σκαλίδα, τσαπί κ. ἄ.); Νὰ γίνῃ εἰς τὴν θέσιν τῶν ὡς ἄνω (1-3) ἐρωτημάτων περιγραφὴ ἐκάστου ἐν χρήσει ἐργαλείου καὶ νὰ παρατεθοῦν σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίαι. (Παρατίθενται ἐνταῦθα ἐνδεικτικῶς σχεδιάσματά τινων ἐκ τούτων).

Ἐχρησιμοποιοῦτε κασμός για τὰ κεντρα και χειρῶν μετρη. Η. Τ. Σ. Α. Π. Α. (Μ. Α. Μ. Ε. Λ.)

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΠΑΙΣΤΩΝ ΑΘΗΝΩΝ

γ) Ἐργαλεῖα διὰ σκάψιμον καὶ σκάλισμα τοῦ ἀγροῦ ἢ τοῦ κήπου· π.χ. ὁ κασμός, ἢ τσάπα κ.ἄ. (Σημειώσατε τὸ ὄνομα, τὴν χρῆσιν

ἐκάστου καὶ παραθέσατε ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν)

.. *Γκαρβός* .. *Κασμάς* ..
.....
.....

6) Ποῖα πρόσωπα βοηθοῦν τὸν ζευγολάτην (ἢ ζευγάν) εἰς τὸ ὄργωμα καὶ πῶς καλοῦνται οἱ βοηθοὶ οὗτοι ὡς καὶ αἱ ἐργασίαι ποῦ ἐκτελοῦν

Μέλη τῆς οἰμογενείας εὐνήδας.. (γυναικὰ, θραυδιὰ) μία ἀπ' αὐτὰ ἐργάζεται ἢ τὸ ἔμπρομακ. δηλαδὴ ἤχουτε ὅσον εἰς ἐργάζεσθαι τὸ ἔργον.

7) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεροῦνται) διὰ τὴν σπορὰν ὀσπρίων, πῶς ἐγίνετο ἡ σπορὰ καὶ ἡ καλλιέργεια ἐκάστου εἴδους. *Τὰ βαλ. τ. κ. ἢ ὡς ἐπὶ τὸ πλείστον. ἡ σπορὰ γίνεται διὰ ἐπιπίπτου τοῦ σποροῦ ὅπως ὁ σῦτος.*

Γίνεται ἡ σπορὰ καὶ ἡ ἐργασία (σπασίε) διὰ καμνίτερον καλλιέργειαν καὶ μεγαλύτεραν ἀποδόσιν.

8) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεροῦντο (ἢ καλλιεροῦνται) διὰ τροφὰς τῶν ζώων π.χ. ῥόβη, σανόν, τριφύλλι κ.ἄ. *Ὑποσταθ. ἢ ὅτε...*

χωράφια δύνασται καὶ καλλιέργειαν διὰ τροφὰς ζώων. Ἐπιπίπτει περὶ πλῆθος τοῦ τριφυλλίου ὅτι τὸ τριφύλλι θέρει γέρο.

9) Πῶς ἐγίνετο πρὸ τοῦ 1920 (ἢ σήμερον) ἡ καλλιέργεια τῶν γεωμήλων ἐσπέρωντο ἢ ἐφύτευοντο εἰς αὐλάκια ἢ πρασιῆς (βραγιῆς) καὶ ἄλλως. *Τὸ φύτευμα ἔχενετο εἰς (τῶν αἰώνων) λακούβης ὅπου ἐτοποδετο ὑπο 3-4 πατάτες, ἀν. οἰησάμενος ἦταν μεγαλύτερη ἐπιδοτικότητα δύο ἢ τριῶν ἡμερῶν. Τώρα τὸ φύτευμα γίνεται εἰς αὐλάκια.*

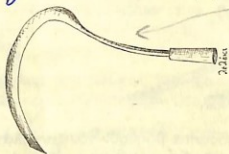
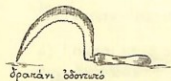
Β. Θ Ε Ρ Ι Σ Μ Ο Σ

α. Ἔργαλεῖα θερισμοῦ.

1) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον ἐθερίζοντο παλαιότερον τὰ δημητριακά. (Παραθέσατε τὸ ὄνομα καὶ ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ)

π.χ. με τὸ δρεπάνι, τὸ μαχαίρι κλπ.)

Ἡ παλαιότερη ἐξέριζοντο τὰ δημητριακά
 με τὸ δρεπάνι καὶ ἐλέγεται καὶ γέγεται
 καὶ σήμερον. Κ.α.χ.α.γ.ι. (ὄψια τοῦ σήμερον λέγεται)

Ἐάν ἦσαν (ἢ εἶναι ἀκόμη ἐν χρήσει) διαφόρων εἰδῶν δρεπάνια ἢ ἄλλα μέσα θερισμοῦ, παρακαλοῦμεν νὰ τὰ περιγράψετε· ἐπίσης νὰ σχεδιάσετε τὰ ἐργαλεῖα ἢ νὰ τὰ φωτογραφήσετε.....

Ἔιναι ἐκ χρήσεως ἀπομακρυνθῆναι σήμερον τὰ δρεπάνια
 εἰς χωροφία πρὸς τὴν ἐκκλ. ἑσπ. ἢ μεταβ. α.ε.

καὶ μαχαίρι· ἢ γὰρ εἰς τὸ δρεπανοκλάσιν ἐκ τῆς κλάσιν

2) Με δρεπάνια ἢ με ποῖα ἄλλα ἐργαλεῖα (π.χ. κόσσαι) ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) τὰ χόρτα (π.χ. τὸ τριφύλλι κλπ.) διὰ τροφήν τῶν ζώων· (βλ. παράδειγμα εἰς τὴν κατωτέρω εἰκόνα) με κ.α.ε.ε.

3) Ἡ λεπίς (δηλ. ἡ κόψη) τοῦ δρεπανιοῦ ἢ ἄλλου θεριστικοῦ ἐργαλείου ἦτο ὀμαλή ἢ ὀδοντωτή; (Σχεδιάσατε αὐτήν).....

Ἡ κόψη... ἦτο ὀμαλή.....

4) Πῶς ἦτο κατεσκευασμένη ἡ χειρολαβή του· (σχεδιάσατε ἢ φωτογραφήσατε αὐτήν). Ὁ σιδηροῦς σκελετὸς πῶς ἐλέγεται;.....

Ἡ χειρολαβὴ κατασκευάζεται ἐκ ξύλου.....

Ὁ σιδηροῦς σκελετὸς γέγεται κ.α.χ.α.γ.ι.....

5) Ποίος κατεσκευάζειν αὐτὰ τὰ θεριστικά ἐργαλεία (π.χ. τὰ δρεπάνια κ.ἀ.) *ἐπίμασι. ἔκτοπιο.ι. τεχνίται.....*

6) Ἦτο παλαιότερον (ἢ εἶναι ἀκόμη) ἐν χρήσει καὶ ὁ θερισμὸς μὲ τὰς χεῖρας, δηλ. δι' ἐκριζώσεως καὶ ὄχι διὰ κοπῆς τῶν δημητριακῶν ἢ ὀσπρίων (π.χ. τῆς κριθῆς, τῶν ρεβιθῶν) ἢ τροφῶν τῶν ζώων (τῆς ρόβης κλπ.) *ἦ.τ.α. παλαιότερον. γεα. ἐλκοι. και. εὐμερον. διὰ. ἰσχυρῶν. κα. χειρῶν. π.χ. τῶν. ρεβιθῶν, τῆς. κριθῆς, τῶν. φασίαν.*

β. Θερισμὸς τῶν δημητριακῶν.

1) Εἰς ποῖον ὕψος ἀπὸ τοῦ ἐδάφους ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) μὲ τὸ δρεπάνι ἢ ἄλλο κοπτερὸν μέσον ὁ σῖτος, ἡ κριθή, ἡ βρώμη, ἡ σίκαλις κλπ. *ὄ.α. αὐτὰ. τὰ. δημητριακὰ. ἐθερίζοντο. 10. - 15. πότους. ἀνωθεν. τοῦ. ἐδάφους.....*

2) Οἱ στάχυες ποῦ ἔμεναν (ἢ μένουσιν) εἰς τὸ χωράφι μαζί μὲ τὴν ρίζαν μετὰ τὸν θερισμὸν πῶς ἐλέγοντο (ἢ πῶς λέγονται).

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

3) Ποῦ ἀκολουθοῦν τοὺς θεριστὰς ἄλλα πρόσωπα (γυναῖκες ἢ παιδιὰ), τὰ ὁποῖα παραλαμβάνουν ἀπ' αὐτῶν τὰ δράγματα (δραξίες, πιάσματα, χεριές, χερόβολα) τῶν σταχύων καὶ τὰ τακτοποιοῦν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Μήπως οἱ ἴδιοι οἱ θερισταὶ ἀποθέτουν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τὰ δράγματα ; *οἱ. ἰδιοι. οἱ. θερισται. τὰ. ἀποθετουν. ἐπὶ. τὸ. ἐδαφος. τὰ. χερόβολα. και. ἄλλο. πρόσωπα. τὰ. τὰ. συζητήματα. μου. τὰ. εἰσιμα. ζε. χιὰ. δ. ε. β. μ. α.*

4) Πῶς τοποθετοῦνται τὰ δράγματα (οἱ χεριές) ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Πολλά ὁμοῦ ; Πόσα; Μήπως τοποθετεῖται ἕκαστον δράγμα (πίασμα τῆς χειρὸς) χωριστά ; "Οπου τοποθετοῦνται πολλὰ μαζί, αἱ κεφαλαὶ τῶν σταχύων εὐρίσκονται πρὸς τὴν αὐτὴν κατεύθυνσιν ἢ διασταυρώνονται. (Περιγράψατε λεπτομερῶς) *τὰ. δράγματα. ἐτοποθετουντο. ἐπὶ. τὸ. ἐδαφος. πολλὰ. μαζί. και. αἱ. κεφαλαὶ. γὰρ. σταχύων. εὐρισκονται. εἰς. τὴν. αὐτὴν. κατεύθυνσιν.....*

5) Πώς λέγονται τὰ τοποθετούμενα μαζί δράγματα ; Πολλαχοῦ κα-
λοῦνται ἀγκαλιές. *Χερσόβοζα*.....

γ. Οἱ θερισταί.

1) Ποιοὶ θερίζουν : ἄνδρες καὶ γυναῖκες ; Ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν)
θερισταί, οἱ ὅποιοι ἤρχοντο ὡς ἐπαγγελματῆαι δι' αὐτὸν τὸν
σκοπὸν ἀπὸ ἄλλου τόπου καὶ ποῖον ;.....

*Ἄνδρες καὶ γυναῖκες ἐθερίζον
ὑπάρχουν σήμερον θερισταὶ οὐκ ἴσθισι με δόξα
τὰ σπείρα μεταβαίτωσιν ἀπὸ ἄλλου τόπου διὰ θερισμόν*

2) Πῶς ἠμείβοντο οὗτοι με ἡμερομισθίον (μεροκάματο) ἢ κατ'
ἀποκοπὴν (ξεκοπῆς). Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβή εἰς χρῆμα ἢ εἰς
εἶδος ; Τὸ ἡμερομισθίον ἦτο μετὰ παροχῆς φαγητοῦ ἢ ἀνευ
φαγητοῦ ; (Παραθέσατε με τὰς πληροφορίας καὶ τὴν σχετικὴν
εἰς τὸν τόπον σας ὀνοματολογίαν).....

*Ἡ μείβοντο με μεροκάματα καὶ ἢ ἀμοιβή
ἦτο εἰς εἶδος... τὸ ἡμερομισθίον μετὰ...
παροχῆς φαγητοῦ.....*

3) Οἱ ἄνδρες ἢ αἱ γυναῖκες ἔφερόν τι εἰς τὰς χεῖρας πρὸς προφύ-
λαξιν, ἰδίᾳ τῆς ἀριστερᾶς, κατὰ τὸν θερισμόν ; Ἐπίσης κατὰ
τὴν ἔναρξιν τῆς ἐργασίας τὴν πρώτην ἡμέραν περιεβάλ-
λουτό τι εἰς τὴν μέσσην τοῦ σώματος διὰ νὰ μὴ αἰσθάνωνται
κόπωσησιν (δηλ. νὰ μὴ πονῇ ἡ μέση των) ;.....

*εἰς τὰς τὰς ἄκρας τοῦ σώματος οἱ ἄνδρες καὶ αἱ γυναῖκες δὲν
ἔφεραν τίποτα εἰς τὰς χεῖρας... εἰς τὴν μέσσην
τῶν μερῶν τῆς ἐπιτύχιον... σχοικί... διὰ κα...
ἀναφύχου... τῶν ὀνύων εἰς τὰς μέσσην.....*

- 4) Ἐδίδετο (ἢ δίδεται) προσοχή ὡς πρὸς τὴν ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος ἢ τοῦ μηνὸς καθ' ἣν πρέπει νὰ ἀρχίσῃ ὁ θερισμὸς ;

*Προσώτερος. ἐδίδετο προσοχή. καὶ ἤρχιζ. ε. Δευτέρα.
Τὴν πρώτην Δευτέρα τοῦ Ιουλίου. Σήμερον ὄχι.*

- 5) Ἐτραγουδοῦσαν (ἢ τραγουδοῦν) κατὰ τὸν θερισμὸν σχετικὰ τραγούδια ; Καταγράψατε αὐτά.

- 6) Ποῦ τὴν τελευταίαν ἡμέραν τοῦ θερισμοῦ, προτοῦ τελειώσουν, ἀφήνουν εἰς τὸ χωράφι ἓνα μέρος αὐτοῦ ἀθήριστον. Τί κάμνουν τοὺς στάχους ποὺ μένουν ἀθήριστοι ; (Εἰς τινὰς τόπους θερίζουν τὸ μέρος αὐτὸ σταυροειδῶς καὶ μὲ τοὺς ἀποκοπέντας στάχους πλέκουν σταυρὸν ἢ ψάθην, τὴν ὁποίαν τοποθετοῦν εἰς τὸ εἰκονοστάσι κλπ.)

Περιγράψατε λεπτομερῶς ὅπου ὑπάρχει σχετικὸν ἢ ἄλλο τι ἔθιμον.

... Δ.ε.κ. ἀφικακ. μέρος ἀθεριστοῦ. ;

δ. Τὸ δέσιμον (δεμάτιασμα) τῶν σταχύων.

- 1) Πότε ἐγίνετο τὸ δεμάτιασμα, ἤτοι τὸ δέσιμον, τῶν θερισμένων σταχύων. Ποίαν ἡμέραν ; Ἀμέσως μετὰ τὸν θερισμὸν ; Τὸ ἐσπέρας ἢ μήπως ἔπρεπε νὰ μείνουν οἱ στάχυες εἰς τὸν ἥλιον πρὸς ξήρανσιν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ;

*Τὰ δέσιμα. τῶν στάχυων. ἐγίκετο ἀμέσως
μετὰ τὸν θερισμόν. Καὶ ἀφικακ. τὰ δεμάτια
δεμάτια ἄρδια. τρία-τρία ἡμέρ. τὰ ἤλιακ. εἰς
βέβαια ἐπιβάρητο τούτο, ὄχι.*

2) Πῶς ἐγένετο τὸ δερμάτιασμα ; Ποῖος ἔδενε τοὺς στάχους καὶ ποῖος τοὺς μετέφερε καὶ τοὺς παρέδιδεν ὡς χειριές, ἀγκαλιές ; Πῶς ἐδέοντο· με κοινὰ σχοινία, μὲ κοινὰ κατεσκευασμένα ἀπὸ βελονοειδεῖς θάμνους, π.χ. βρούλα, σπάρτα κλπ. Κατὰ τὸ δέσιμον τῶν δερματιῶν μήπως ἐχρησιμοποιεῖτο καὶ ἐργαλεῖόν τι ; Περιγράψατε λεπτομερῶς τὴν ἐργασίαν ταύτην μετὰ παραθέσεως σχετικῶν σχεδιασμῶν ἢ φωτογραφιῶν.

Πίσω ἀπὸ τοὺς δερματιῶν ἀπὸ ἀλλοῦ ἀτομοῦ τὰ ἀποτόκ. ἔδειξε τὴν μίαν χεiriaν ἐπ' ἄνω εἰς τὴν ἀριστερὰ εὐρὺ ὅπου συμπήρωνται αἱ χειρὲς ἕνα δερμάτι. ἔδειξε τὸ βυκὴδω μέτ' αἰῶνι σταχυα. Μία χεiria (χροβοζα) ἐμοιράζετο εἰς δύο με' ἕκαστ' ἑξήκ' ἐκ. κόμβων τῶν δύο χερια. βόμβη ἐπὶ τὰς κεφαλαίας τῆς ἀριστερῆς διαστάσεως τὸ μήκος ἔθρησκετο ἐπιρρίθων διὰ τὴν ἰσχύειαν. Μετὰ ἀποκομῆν τῶν δερματιῶν μετὰ σφριζομένην μετὰ χρονοσκόπου.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

3) Τὰ δερμάτια μετὰ τὸ δέσιμον ἀφήνουντο εἰς τὴν ἴδιαν θέσιν ἢ συνεκεντρώνοντο εἰς ὠρισμένον μέρος τοῦ θερισμένου ἀγροῦ ; Πόσα δερμάτια συνεκεντρώνοντο ἐκεῖ καὶ πῶς ἔτοποθετοῦντο ;

Μετὰ τὸ δέσιμον συνεκεντρώνοντο εἰς ὠρισμένον μέρος τοῦ ἀγροῦ ματὰ δὲ 200-300 εἰς σπ. π. α. παρασημειωθεῖν μετὰ τὸν κεφαλαίαν ἐσωτερικῶν τοποθετημένων ματὰ εἰς ἕκαστον εἶδος σπ. π. α. ἐξ αὐτῶν τῶν δερματιῶν. Ὁρισμένοι ἔτοποθετοῦν τὰ δερμάτια εἰς σχῆμα ἑκὼν διὰ τὸ σφριζομένην θυρωρίαν.

ε. Συγκομιδὴ τῶν γεωμήλων.

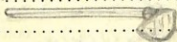
1) Ἀπὸ πότε ἤρχισεν ἡ καλλιέργεια τῆς πατάτας εἰς τὸν τόπον σας ;

Πότε γίνεται ή σπορά ή τὸ φύτευμα αὐτῆς....., ..

Τὸ φύτευμα γίνεται τὴν ἄνοιξη κ. α. εὐλαστά
τὸν μήνα Ἰαννουάριου.....

- 2) Πῶς ἐγίνετο (ἢ γίνεται) ἡ ἐξαγωγή (βγάλισμο) τῶν γεω-
μήλων ἀπὸ τὸ χωράφι; Μὲ σκαπάνην, μὲ ἄροτρον ἢ μὲ
ἄλλον τρόπον. Περιγράψατε τὸ σχῆμα τῆς σκαπάνης, τοῦ
ἄροτρου κλπ. παραθέτοντες καὶ σχετικὸν σχέδιον αὐτῶν ἢ
φωτογραφίαν. *Ἡ ἐξαγωγή ἐγίνετο μὲ τὴν....*

τὸ σκαπ. τὸ ἄροτρον. γίνετο μὲ τὸ ἄροτρον.

στ. Συγκομιδὴ τοῦ σανοῦ.

- 1) Ἐσυνηθίζεται παλαιότερον ἡ διατροφή τῶν ζώων κατὰ τὸν
χειμῶνα μὲ ξηρὰ χόρτα (π.χ. σανὸν, τριφύλλι, βίκου); Ἐάν
ναί, περιγράψατε πῶς ἐγίνετο ἡ καλλιέργειά του, ἔπειτα ἡ
κοπή, ἡ ξήρανσις καὶ ἡ φύλαξις αὐτοῦ.....

*καὶ ἐδίδοντο ξηρὰ χόρτα κυρίως σανός. Προήρχετο
ἀπὸ μόνιμα χωράφια τὰ χειβάδια. Ἐγίνετο οὖ-
τως ἢ μὲ κόβειν καὶ μετὰ τὴν ξήρανσιν μεταφε-
ρετο μὲ κάρου στὰς ἀχυρώνας.....*

- 2) Πότε θερίζετο ὁ σανὸς καὶ μὲ ποῖον ἐργαλεῖον (δρέπανον, κόσ-
σαν κ.ἄ.). *Ἐθερίζετο τὸν Ἰαννουάριον καὶ Φεβρουάριον*

(Παραθέσατε καὶ σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίας).....

μὲ τὴν κόβειν.....

- 3) Ζήρασις τοῦ χόρτου καὶ δέσιμον. Ποῖα ἐργαλεῖα ἐχρησιμο-
ποιοῦντο; (Παραθέσατε μετὰ τῆς περιγραφῆς καὶ τὴν σχετι-
κὴν τοπικὴν λαϊκὴν ὀνοματολογίαν, ὡς καὶ σχεδιάσματα καὶ

φωτογραφίας)

Γ' ΑΛΩΝΙΣΜΟΣ

- α. 1) Μεταφορά τῶν δεματιῶν πρὸς άλωνισμόν. Συνκεντρῶνόντο πρὸς τοῦτο ἐπὶ τόπου εἰς τὸ χωράφι ἢ μετεφέροντο εἰς ἄλλην θέσιν, π.χ. εἰς τὸ ἀλώνι, εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ σπιτιοῦ κτλ.

*Συγκεντρῶκοπα εἰς τὸ ἀλώνι εἰς μισράν....
ἀηόστασι κ. τοῦ σπιτιοῦ γὰρ τὸ εἶναι εὐκο-
λῶτερον ἢ μεταφορὰ τοῦ σίτου εἰς τὸ σπλί-
και τοῦ ἀχύρου εἰς τὸν ἀχυρῶνα.....*

- 2) Πῶς καλεῖται ὁ χώρος ὅπου τοποθετοῦνται τὰ πρὸς άλωνισμόν δεμάτια. Εἰς τινὰς τόπους λέγεται: θεμωνστάσι, θεμωνιά, θεμωνιάστρα, κλπ. Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς σωρόν; Ὑπάρχει καθωρισμένος τρόπος τοποθετήσεως

*Ἀλώνι = θεμωνιά. Ἐποπαδετοῦτο κικκικῶ...
μέ τοῦ καρποῦ πρὸς τὸ ἐσωτερικόν
ἢ ὅλη τοποθέτησις ἐσχηρατιζεν τελικῶς κῶτος:*

- 3) Ὑπῆρχεν ἀνέκαθεν εἰς τὸν τόπον σας ἀλώνι διὰ τὸν άλωνισμόν τῶν δημητριακῶν; Μήπως ἐγένετο παλαιότερον ὁ χωρισμός τοῦ καρποῦ (τοῦ γεννήματος) ἀπὸ τὰ ἄχυρα εἰς ἄλλον χώρον, δηλ. ὄχι εἰς τὸ ἀλώνι;

*Ὑπῆρχε πάντα ἀλώνι. Καὶ δε νομιμαύρης...
εἶχε ἀλώνι διὰ του.....*

- 4) Ποῦ κατασκευάζετο (ἢ κατασκευάζεται) τὸ ἀλώνι. Ἐντὸς τοῦ συνοικισμοῦ, εἰς τὴν αὐλὴν τῆς οἰκίας ἢ ἔξω τοῦ χωρίου; Εἰς ποῖαν θέσιν; *Κατασκευάζετο ἐξω ἀπὸ τὸ χωριό.*

*Ὁρισμένοι μαθησμένα σου τὸ ἀλώνι ἐπὶ τὴν αὐλὴν
καὶ μαριστὰ μοι δ. σιου ἀχυρῶνα.....*

5) Τὸ ἀλώνι ἀνήκει εἰς μίαν μόνον οἰκογένειαν ἢ εἰς περισσοτέρας ; ἔὰν τοῦτο ἀνήκει εἰς πολλές οἰκογενείας, πῶς γίνεται ἡ χρῆσις του, δηλ. μὲ ποίαν σειράν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ;

Καθε. ἀρχικ. ἀνήκ. ἐν. μ.ία. κ. μόνα. οἰκογενεῖαι.....

6) Ἀπὸ πότε ἀρχεται τὸ ἀλώνισμα καὶ πότε λήγει ; Ἀρ. χ. ε. τ. α. 1

ἀπὸ. 15. Ιουλίου... ἕως. τέλη. Αυγούστου...

7) Εἶδη ἀλωνιῶν (ἀναλόγως τῆς κατασκευῆς των)· π.χ. χωματάλωνο (μὲ δάπεδον ἐκ χώματος)· πετράλωνο (μὲ δάπεδον ἐστρωμένον μὲ πλάκες).

(Περιγράψατε τὴν κατασκευὴν ἐκάστου καὶ παραθέσατε σχεδίασμα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ) Τ. ἀρχικ. ἀν. οἰκ.

Χωματάλωνο. Κατασκευαστικὸ β. ε. σχῆμα κικρεν.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

8) Πῶς ἐπισκευάζεται τὸ ἀλώνι ἐκαστον ἔτος πρὸ τῆς ἐναρξέως τοῦ ἀλωνισμοῦ (π.χ. τοῦ χωματάλωνο)· καθαρισμὸς αὐτοῦ καὶ ἐπάλειψις τοῦ δαπέδου καὶ τοῦ γύρω τοιχώματος, ὅπου ὑπάρχει, μὲ πηλὸν ἐκ χώματος ἢ συνήθως διὰ μείγματος κόπρου βοῶν καὶ ἀχύρων) Κατ' ἔτος πρὸ τοῦ ἀλωνισμοῦ

ἐγίγεται ἀκαθαρισμὸς καὶ ἐν σκευεῖα ἀλείφει οὐ μείγματος πηλοῦ καὶ κόπρου β. οἰκ.....

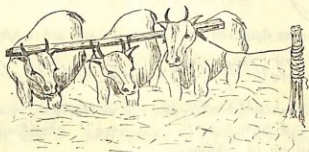
9) Ἡ ὡς ἄνω προετοιμασία τοῦ ἀλωνιοῦ καὶ ἡ ἐναρξίς τοῦ ἀλωνισμοῦ γίνεται ὠρισμένην ἡμέραν καὶ ὥραν ;

Ὅχι, ἀλλὰ ὁποσδήποτε πρὸ τ. μ. ἐκάρξως τοῦ ἀλωνισμοῦ.....

10) Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς τὸ ἀλώνι τῶν δεματιῶν, ὅπου ὑπάρχει ἀλωνόστυλος, ὡς καὶ τὸ ἀπλωμα τῶν σταχύων πρὸς ἀλώ-

νισμόν ; Περιγράψατε τὸν τρόπον τοῦτον ἢ οἰονδήποτε ἄλλον.

*Τ.ἀ. δερμάτια. Ἐλικοντο. καὶ ἀλωνίζοντο.....
κυκλικῶς ἐπὶ τοῦ ἀλωνίου.....*

11) Πῶς γίνεται τὸ ἀλώνισμα τῶν σταχύων διὰ τῆς χρησιμοποιοῦσης ζῶων (βοῶν, ἵππων κλπ.).

α) Ἀλώνισμα πρὸς ἀγροποιήσασθαι τῶν σταχύων διὰ τῆς καταπατήσεως αὐτῶν ὑπὸ περιφερομένων ζῶων (βοῶν, ἵππων κλπ.). Πολλαχοῦ τοποθετεῖται πρὸς τοῦτο καθέτως εἰς τὸ μέσον τοῦ ἀλωνίου ἕλιος στυλός, ὕψους δυο-μέτρων (καλούμενος σπηγερός, στρούλουρας, δουκάκη, βουκάκη κ.ά.), ἀπὸ τοῦ ὁποῖου εξαρτῶνται σχοινία, ὡς εἰς τὸ ἀνωτέρω σχεδιαγράφημα, διὰ νὰ συγκρατοῦνται ἀπὸ τὸ ἕτερον ἄκρον τῶν τῶ ζῶα, ὥστε νὰ περιφέρωνται κυκλικῶς, «νὰ ἔρχωνται γύρες», καὶ οὕτω νὰ κόβουν τὰ στάχυα.....

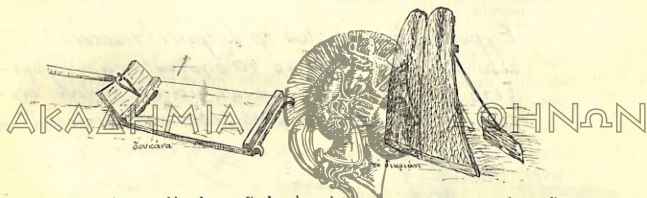
*Ὁ ἐλ. ἐφέκετο ἀγωνισμοῦ τῶν σταχύων διὰ...
τῶν ἡοδῶν τῶν ζῶων καὶ ὅτι διὰ τοῦ...
τρόπου αὐτοῦ καὶ τὴν ἀρίστην περιε...
εὐτόφως χροῖος.....*

β) Πῶς ζεύονται οἱ βόες, τὰ ἄλογα κλπ. διὰ τὸν τρόπον τοῦτον τοῦ ἀλωνισμού. Πῶς συνδέεται τὸ σχοινὶ ἀπὸ τὸν κάθετον ἀλωνό-
στυλον μὲ τὰ ζῶα; (Εἰς τινὰς τόπους δένεται τὸ σχοινὶ εἰς θηλείς, αἱ ὁποῖαι περιβάλλουν τὸν λαιμόν τῶν ζῶων. Εἰς ἄλλους τόπους εἰς τὸ ἀλώνισμα διὰ τοῦ τρόπου τούτου δὲν ὑπάρχει στυλός εἰς τὸ μέσον τοῦ ἀλωνίου. Τὰ ἀλωνίζοντα ζῶα περιφέρονται συνδεδεμένα εἰς σειρὰν διὰ σχοινίου, τὸ ὁποῖον σχηματίζει θηλείς περὶ τὸν λαιμόν ἑκάστου ζῶου. Περιγράψατε ὅπου ὑπῆρχεν (ἢ διατηρεῖται ἀκόμη) ἀλωνισμὸς κατὰ τὸν ἓνα ἢ τὸν ἄλλον τρόπον, παραθέτου-

τες και σχετικές φωτογραφίας ή ίχνογραφήματα).....

.....
.....
.....

γ) Πού αντί του άλωνισμού διά τών ποδῶν χρησιμοποιεῖται καί μηχανικόν άλωνιστικόν μέσον· π. χ. χονδρή ἐπιμήκης σανίς εἰς ἐν τεμάχιον ἢ δύο, προσαρμοζόμενα. Αὕτη ὠπλισμένη εἰς τήν κάτω ἐπιφάνειαν διά κοπτερῶν μεταλλίνων ἐλασμάτων ἢ ἀποσχιδῶν σκληροῦ λίθου ἐξαρτάται ἐκ τοῦ ζυγοῦ ἐξευγμένων ζῶων, σύρεται δ' οὕτω κυκλικῶς ἐντὸς τοῦ άλωνίου ἐπὶ τῶν ἐστρωμένων σταχύων διά τὸν άλωνισμόν των.

Σημειώσατε, ἐὰν ἀπαντᾷ εἰς τὸν τόπον σας τὸ άλωνιστικόν τοῦτο μηχανήμα ἢ ἄλλο τι, τὸ ὄνομα αὐτοῦ (π. χ. δουκάνα, δικριάνι, βωλόσυρος), περὶ τῆς κατασκευῆς του, τὸ σχῆμα καὶ τὰς συνήθεις διαστάσεις. Ἄπό πού τὸ ἐπρομηθεύοντο παλαιότερον καὶ σήμερον. Ἐπίσης πῶς γίνεται ἡ χρῆσις του καὶ διά ποῖα δημητριακά. Ἠλωνίζοντο (ἢ ἄλωνίζονται) ὅλα τὰ δημητριακά με άλωνιστικόν μηχανήμα; Μήπως π.χ. ἡ κριθή καὶ τὰ ὄσπρια (κουκκιά, ρεβίθια κ.ά.) ἦλωνίζοντο διά τῶν ποδῶν ζῶων ζευγυνομένων καὶ περιφερομένων ἐπὶ τῶν σταχύων τούτων; *Ἀπαντᾷται τὸ μηχανήμα*

τούτου καὶ καλεῖται τὰ κ.ά.ν. Ἀποτελεῖται ἀπὸ δύο χονδρῶν ἑσκιῶν προσαρμοσμένους κατασκευῆς. Τούτο εἶχε ἐπιρροὴν ἡλιατὸς 0,80 μ. καὶ ὀπίσθιον 1. μ. εἶρο. τὸ δεξιόμαυρον εἶναι 1,50 μ. Οἱ περὶ τὴν ἀπὸ τετραδευμένη κατωδὲκ τῆς διαμέσου πρὸς τὸ μέρος τῆς μεγάλης βάσεως οὕτως ἐμποδίζεται εὐκαταήγητος στοιχῶν ἐπὶ τὸ ἐπιρροεθια μέρος τῶν δουκανῶν, φετ γίνεται σήμερον ἡ χρῆσις τοῦ μηχανήματος τούτου διὰ τὸν ἄλωνισμόν καὶ δημητριακῶν. Παρά μόνον εἰ ἐξαχίστως περιπτώσεως διὰ τὸν ἄλωνισμόν ὄσπριων.

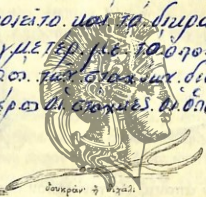
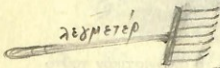
- 8) Ἀπὸ ποίαν ὥραν τῆς ἡμέρας ἀρχίζει ὁ ἄλωνισμός, κατὰ ποίαν δὲ διακόπτεται διὰ τὰ ἐπαναληφθῆ τὴν ἐπομένην. ;

Ἐξαρτάται ἀπὸ τοῦ καιρικοῦ ἐπιπέδου.
 Πάντως ἀρχίζει σπ. 9. τὸ πρωτὸ μού.....
 .τελειώνει ἀρχ. βοιωτικῶσ. ὁ ἡμέσ.....

- 12) Ποία ἄλλα ἄλωνιστικά ἐργαλεῖα εἶναι ἐν χρήσει; (Εἰς τινὰς τόπους χρησιμοποιεῖται ἐπίμηκες ξύλον, τὸ ὅποιον, καλούμενον διχάλι, δικούλι, δουκράνι κλπ., ἔχει τὸ ἄκρον ὀδοντωτὸν ὑπὸ τὴν κατωτέρω μορφήν):

Ἐχρησιμοποιοῦται τὸ δουκράνι (τρακαλι)....
 μὲ τὸ λεχμέτερ μὲ τὸ ὄροισ. ἀναφοδογορι-
 ζετο. ἂ. ἑ. ἄ. ρ. σ. τ. α. σ. α. κ. α. δ. α. τ. α. ε. κ. α. κ. ε. ἰ.
 τ. ἂ. ἑ. ἄ. ρ. σ. τ. α. σ. α. κ. α. δ. α. τ. α. ε. κ. α. κ. ε. ἰ.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

- 13) Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἄλωνισμοῦ ὁ γεωργὸς μὲ τὸ διχάλι ἢ τὸ δικράνι, ἐρχόμενος γύρω εἰς τὸ ἄλωνι, ρίπτει ἐντὸς τοῦ κύκλου τὸν ὅποιον διαγράφουν τὰ ζῶα ἢ τὸ ἄλωνιστικὸν μηχανήμα τοὺς ἀκό-
 πους στάχους ;
 Καὶ ἐχίετο ἢ ἀπὸ ἐργασίας ἀνδρῶν
 Ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῆς ἐργασίας αὐτῆς ἐξευουρά-
 ζονται τὰ ζῶα.....

- 14) Ἦτο ἐν χρήσει εἰδικὴ ἄλωνόβεργα διὰ τὴν ὀδήγησιν καὶ τὸ κτύπημα τῶν ζῶων ; (Ἐν Κρήτῃ λέγεται αὕτη βουκέντρι· ἄλλαχοῦ φ' κέντρα). Πόσον μῆκος εἶχε καὶ ποία ἦ κατασκευὴ τῆς ; (Σχεδιάσατε τὴν ράβδον αὐτὴν). (Βλέπε κατωτέρω εἰκόνα).....

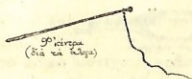
Διὰ τὴν ὀδήγησιν καὶ τὸ κτύπημα τῶν ζῶων ἐρησιμο-
 ποιοῦτο βέργα καὶ ἐχέτο βουρμεκτ. τὸ μῆκος
 τῆς ἐφ' ὅσον τὸ 2 μέτρα μού κατεσκευάζετο
 ἐκ ξύλου κροινέας.

- 15) Πώς λέγεται ἡ ἐργασία τοῦ ἀλωνίσματος ἐνὸς ἀπλώματος, δηλ. ἐνὸς στρώματος σταχύων ἐντὸς τοῦ ἀλωνιοῦ. (Ἐν Κρήτῃ καλεῖται δούλα). Πόσαι στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σίτου, κριθῆς, βρώμης κλπ. ἤλωνίζοντο καθ' ἡμέραν. *Στρώσεια κ. ἀπλώματα, ἔρχεται ἐνα μοῖο ἀπλωμα καὶ ἐκαστε καὶ δύο ὅταν βοσκῶντε ὁ γαυρος.*

9^{ος} κρίνερα
(διὰ τὰ ἔθνη)

9^{ος} κρίνερα
(διὰ τὰ ἔθνη)

- 16) Πώς λέγονται οἱ ἀλωνισθέντες στάχυες, προτοῦ λιχισθοῦν διὰ νὰ ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα ἀπὸ τὸν καρπὸν ; (ἐν Κρήτῃ : μάλαμα)

- 17) Ποιοὶ ἀλωνίζουσι : ὁ ἴδιος ὁ γεωργὸς με ἰδικά του ζῶα ἢ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν ἀκόμη) εἰδικοὶ ἀλωνιστοὶ (ἐν Αἰτωλίας : βαλμάδες, δηλ. τσοπάνηδες, καλούμενοι ἀλωνορατοὶ καὶ ἀγωγιάτες), οἱ ὅποιοι εἶχον βόδια ἢ ἄλλα καὶ ἀνελάμβανον τὸν ἀλωνισμόν.

ὁ ἴδιος ὁ γεωργὸς με τὰ δικά του ζῶα.

- 18) Πλὴν τοῦ μέσου τούτου με ζῶα καὶ με ἀλωνιστικὸν ἐργαλεῖον ὑπῆρχον παλαιότερον εἰς χρῆσιν ἄλλα μέσα χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοὺς στάχους π.χ. τὸ κοπάνισμα αὐτῶν με χονδρὸν ξύλον (τὸν κόπανον) ἢ με ἄλλον τρόπον ; (βλ. κατωτέρω ἐν σελ. 26 εἰκόνα).

Σπακιῶς ἐχρησιμοποιοῦτο ὁ κόπανος εἰς περιπτώσεις που οἱ στόχους ἦσαν ὀλίγοι.

- 19) Ὁ κόπανος οὗτος πῶς ἐλέγετο· ἐκ ποίου ξύλου κατασκευάζετο· πόσον μῆκος καὶ πάχος εἶχε καὶ ποῖον τὸ σχῆμά του ;

Ἐλεγετο κ.ο.πάλ. καὶ κατασκευάζετο ἐκ χερσὺν ξύλου μήκους 0,80-1 μέτρο καὶ τὸ πάχος του 0,05

20) Τὸ κοπάνισμα τῶν σταχύων ἐγένετο εἰς τὸ ἀλώνι ἢ εἰς τὴν αὐλήν; Διὰ ποῖα δημητριακὰ ἐγένετο (ἢ γίνεται) χρῆσις τοῦ κοπάνου (π.χ. φακῆς, ρεβιθιῶν κλπ.) *Τὸ κοπάνισμα ἐγένετο καὶ.*

ἐδ. τοῦ ἀλάκι μου ἐδ. τῆς αὐλῆς. Σήμερον χιτίζεται ἢ χριεὺς τοῦ κοπάνου διὰ τὴν φουρήσει τοῦ ρεβιθίου διὰ τὴν παραγωγή δι' ἐπιμοῦν ἄλλοι ποσῆμε.

κόπανος στρουγγῶδός

ξύλο καμεινιστὸ διὰ τὸ κροῦσμα μικροῦ κερῶ δημητριακῶν...

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

τὸ ἀνάκλιον

ΑΘΗΝΩΝ

Ὑπὸ πόσων καὶ ποίων προσώπων ἐγένετο· μόνον ὑπὸ τῶν μελῶν τῆς οἰκογενείας ἢ καὶ συγγενῶν; Ἄνελάμβανον τὸ ἔργον τοῦτο ἄλλα πρόσωπα ἐπ' ἀμοιβῇ; Πῶς ἐκαλοῦντο τὰ πρόσωπα αὐτά; Πῶς ἐγένετο τὸ κοπάνισμα τοῦτο διὰ τὰ δημητριακὰ μεγάλων παραγωγῶν; *Τὸ κοπάνισμα ἐχίκετο μόνον ὑπὸ τῶν τῶν μελῶν τῆς οἰκογενείας. Ἡ κοπέλαισι αἰσθητοῦ δ' ἐν εἰς καὶ κατὰ τὴν οἰκονομίαν διὰ τοιοῦτον ἔργον ἐπὶ ἐπιτηρωτικῆ ἢ ἐβοηθητικῆ ἢ ὑπὸ συγγενῶν.....*

21) Ποῦ ἐτοποθετοῦντο (ἐξηπλοῦντο) οἱ στάχυες διὰ τὸ κοπάνισμα. Ἐγένετο τοῦτο ἀπ' εὐθείας ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ἢ ἐπὶ ξύλου; Πόσαι στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σταχύων ἐκοπανίζοντο τὴν ἡμέραν; Τὸ κοπάνισμα ἀπέβλεπε μόνον εἰς τὸν χωρισμὸν τοῦ καρποῦ ἢ

καί εἰς τὴν ἀχυροποίησιν τῶν σταχυῶν ; (Περιγράψατε λεπτομερῶς τὸν τρόπον τοῦτον χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοῦς στάχους, παραθέτοντες σχεδιαγραφήματα ἢ φωτογραφίας) *Ὁ. σταχυίαι, διατ. κοπάκισμα. ἐτοποδεγῆτα ἐπὶ στανίδω. μασι. κοπῶντα τῶν στανίδω. ἐτοποδεγῆτα. κουρελοῦ. ἢ ἄλλο. τ.ι. ὑφῶσιμα. τὸ κοπάκισμα. ἀπεβλεπε μοτοί. ἐν. τοκ. χωρισμοί. τοῦ καρποῦ.*

22) Κατὰ τὸ ἀλώνισμα διὰ τῶν ζῶων, ὡς ἐπίσης καὶ διὰ τοῦ κοπάνου, ἐτραγουδοῦντο τραγούδια ; Ἐάν ναι, ποῖα ;

Κατὰ τὸ κοπάκισμα μήπως ἐλέγοντο εἰδικὰ δίστιχα ἢ φράσεις διὰ τὸν συντονισμόν τοῦ ρυθμοῦ τῆς ἐργασίας ; *κατὰ τὸ ἀλώνισμα.*

δὲσ. τῶν. ζῶων. ἐτραγουδοῦντα διαφῶρα τραγούδια...

Α!... ἐλ. νεκ. ἢ ἐκόπεκ. α! ἐσηβεκ. σ. ὄσ(ση) εφοκ. κ.τ.λ

(*Φημί. ζῶ. λικε., κοπῆκι., μῆκ. σ. τοῦ. ἀκρῶν. α.*) ἐποῦ. τῆ. ἀεμίτια. τῶν. σταχυῶν.

23) Πότε τὸ πρῶτον ἐγίνε χρῆσις ἀλωνιστικῆς μηχανῆς εἰς τὸν τόπον σας.

Ποῖος τὴν ἐπρομηθεύθη (πρόσωπον, συνεταιρισμός, κλπ.). (Περιγράψατε τὸν τρόπον λειτουργίας αὐτῆς) *Μετὰ. το. 1931. ἐπρωμηθεύθη*

μῆκ. σ. τοῦ. ἀκρῶν. α. **ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ**

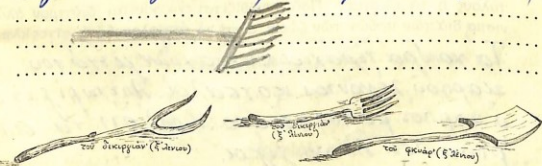
β'. Λίχνισμα

1) Πῶς λέγονται οἱ ἀλωνισμένοι στάχτες, ἐτοιμασμένοι διὰ τὸ λίχνισμα (ἐν Αἰτωλίᾳ : λειῶμα, ἐν Κρήτῃ : μάλαμα). Με ποῖον ἐργαλεῖον σωρεύεται

τὸ λειῶμα διὰ τὸ λίχνισμα πῶς λέγεται τοῦτο (εἰς Κρήτην : θρινάκι, εἰς Αἰτωλίαν καὶ Πελοπόννησον : δικριάνι, ἀλλαχοῦ : δικιργιάνι)

καὶ ποῖον τὸ σχῆμα αὐτοῦ. *Ὁ. ἀλωνιστικοί. στάχτες...*

ἐλέγοντο. τ. οὐχ. καὶ. ἐσωρεύοντο. μετὰ. τὸ. λ. ε. χ. μ. ε. τ. ε. ρ.

Ὁ σχηματιζόμενος σωρὸς ἔχει σχῆμα στρογγύλον ἢ ἐπίμηκες ; Προτοῦ ἀρχίσῃ τὸ λίχνισμα (ἀνέμισμα) πρὸς ἀποχωρισμὸν τοῦ ἀχύρου

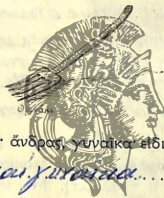
ἀπὸ τὸν καρπὸν, καρφώνεται τι ἐπάνω εἰς τὸν σωρόν ; Μήπως μαχαίρι, τὸ θρινάκι ἢ ἄλλο τι ; Τί λέγεται κατὰ τὴν πράξιν ταύτην καὶ πρὸς ποῖον σκοπὸν γίνεται τὸ ἔθιμον τοῦτο.....

Δ. σωρός. πρὸ τοῦ λιχνίσματος. εἶχε εχίμα.....
 στρογγύλον, δισί. ἐν περιπτώσει κ. μαυροκαυρίας
 εὐμοχλῆρα. ἢ ο. κόμην γιὰ τοῦ σωροῦ.....
 Δεκ. τιμωρ φωνάκτο. τι. τοῖτ. ἐρακ. στέκ. σωροσ.....

- 2) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον γίνεται τὸ ἀνέμισμα ; (Πῶς λέγεται τοῦτο : φτυάρι, θρινάκι ; Ἰχνογραφήσατε τοῦτο.....)

Με... τό... λεχμ. ε. τ. ε. ρ. κατ' αἰρτικ. και. μεμ. η. ρ. ε. τ. ο.
 με. ζ. ἴ. ρ. ι. κ. ο. φ. τ. ι. α. ρ. ι.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Ποῖος λιχνῆς (ἀνεμίζει)· ἄνδρας, γυναῖκα· εἰδικὸς λιχνιστῆς ἐπ' ἀμοιβῇ ;

Και. ἄνδρος. και. γυναῖκα.....

- 4) Πῶς λέγονται τὰ χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων, τὰ ὅποια μετὰ τὸ λιχνισμα παραμένουν μετὰ τοῦ καρποῦ· (εἰς τινος τόπους καλοῦνται : κόντυλοι, κόμπια). Πῶς ἀποχωρίζεται ὁ καρπὸς ἀπὸ τοὺς κόντυλους ἢ τὰ κόμπια ; Ποῦ συνηθίζεται νὰ γίνεται δευτερον ἀλώνισμα διὰ τῶν ποδῶν τῶν ζῶων, ὥστε νὰ ἀποφλοιωθῇ ὁ σῖτος κλπ ;

Τὰ χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων μετὰ τοῦ
 καρποῦ λέγονται κόντυλα. Ἀποχωρίζεται
 ὁ καρπὸς μετὰ τὸν κόμην. Καὶ ὅτι τὰ ἀπο-
 μίκανται ἢ εἰς χίμα.....

- 5) Πῶς γίνεται ἡ ζευξίς τῶν ζῶων διὰ τὸ δευτερον, ὡς ἀνωτέρω, ἀλώνισμα ; Ποῦ ἀπαντᾷται τὸ ἀλώνισμα τοῦτο· πῶς λέγεται ; (Ἐν

Κρήτη: ξεβαβούλισμα και καρπολώνεμα)· διὰ ποῖα δημητριακὰ συν-
 ηθίζεται τοῦτο

*Δεξ. ἐγίκετο. δευτερο. ἀνεμισμα. διὰτι. ὡς
 ἀκεφ. ερ. α. οί. σταχυς. ἀχυρο. πασι. και. και. τοί
 α. α. ο. μ. η. κ. α. τ. α. εἰ. ο. ο. ο. λ. γ. α. και. χρ. σ. τ. μ. ο. η. -
 ο. υ. τ. α. και. δι. α. ε. μ. ο. τ. ρ. ο. φ. α. ι. s.*

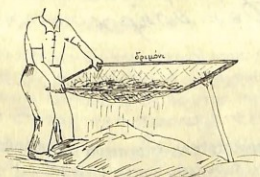
- 6) Ἀφοῦ διὰ τοῦ λιχνίσματος (ἀνεμίσματος) ἀποχωρισθοῦν τὰ ἀχυρα,
 πῶς γίνεται ἡ διαλογή τοῦ καρποῦ ἀπὸ τὰ μετ' αὐτοῦ παραμείναντα
 χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων (τοὺς κοντύλους, κόμπια κ.ά.) ;

*Ὁ ἀποχωρισμὸς γίνεται διὰ σαρώθρου (κοσκίνου)
 με' ὅπας διαφόρων μεγεθῶν... τὸ κοσκίνον...
 εἶχε σφῆμα... κυλινδρῶν. μίγων. ἕγους / 1*

Γίνεται τοῦτο κατὰ τὸ ἀνέμισμα, ἀπομακρυνομένων τῶν ξένων αὐτῶν
 ὑλῶν ὑπὸ γυναικὸς διὰ σαρώθρου; ἢ δι' ἄλλων μέσων, ὡς π.χ. κοσμί-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

νων με' ὅπας διαφόρων μεγεθῶν· π.χ. με' τὸ κόσκινον τὸ καλούμενον
 κατὰ τόπους: βολίστρης, δερμόνι, δορμόνι, δριμόνι, ρεμόνι κλπ.

(Περιγράψατε λεπτομερώς τούς ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ καὶ σήμερον) τρόπους χωρισμοῦ τῶν κόκκων τῶν δημητριακῶν ἀπὸ τὰ ἀχυρα καὶ τὰς ἄλλας ὕλας. Ἰχνογραφήσατε δὲ ἢ παραθέσατε φωτογραφίας τῶν ἐν χρήσει ἐργαλείων καὶ σκευῶν)

μαϊ. μέγανθ. βάσας... Τ.ὸ ὕψος... τ.ου.....
 ἦ τ.ο. ἡερ.ι. τ.ου. 2.0. - 2.5... ἡ.ὀ.κ.τ.ου. ἐκ.ῶ. κ'...
 ο.ι.τ.ι.ς. τ.π.ι. βά.σας. ἡερ.ι. τ.ου. 3.5. ἡ.ὀ.κ.τ.ου...
 ἦ. βά.σας. ἀ.π.ε.τ.ι.μ.ε.τ.ο. ἐκ. δ.ε.λ.τ.ι.κ. τ.ο.ρ.ι.δ.ι.κ. δ.ε.ρ.μ.α.τ.ο.
 ἐ.μ.π.η.κ.μ.ά.κ.α. κ.α.τ.α.σ.χ.ή. κ.α.τ.ο. μ.ε.τ.ρ.ῶ.ς τ.ῶ.ν ὀ.ρ.θ.ῶ.ν

- 7) Ὅταν ἐτοιμασθῇ, ὡς ἀνωτέρω, ὁ καρπὸς σχηματίζεται εἰς σωρόν ; Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεῖται; Χαράσσεται ἐπὶ τοῦ σωροῦ σταυρός ; Πῶς χαράσσεται καὶ ποία ἡ μορφή του. Μήπως ἐμπηγνύεται κατόπιν εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ σωροῦ τὸ ἐργαλεῖον τοῦ λιχνίσματος (θρινάκι, φτυάρι), ἐπακολουθεῖ δὲ καὶ προσκύνησις καὶ ἀσπασμὸς τοῦ σωροῦ ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ ;

Ἐμαζεύετο σωρός... Δια ζυγίου πτυοῦ. Ἐχαράσσειτο σταυρός ἐπὶ τοῦ σωροῦ, δια τοῦ πτυοῦ. Ὁ σταυρὸς εἶχε μέγανθ. σκελὸς 50-60. ἐματ.ο.σ.τ.ῶ.ς μαϊ. μ.π.ρ.ὸ. σκελ.ο.ς 20-30. ἐματ.ο.σ.τ.ῶ.ς ἐ.π.η.κ.μ.ε.τ.ο. ἐ.π.ι. τ.αῦ...
 σταυροῦ τὸ φτυάρι. Ἀκολουθεῖ ἡ προσκύνησις καὶ ἀσπασμὸς τοῦ σωροῦ

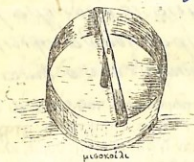
- 8) Ἄλλὰ ἔθιμα προτοῦ νὰ μεταφερθῇ ὁ καρπὸς (σίτος, κριθή κλπ.) εἰς τὴν ἀποθήκην.

Δ.ε.κ. ὕ.π.π.ρ.χ.ο.τ.

γ'.1) Ποῖαι ὀφειλαὶ πρὸς τρίτους ἔπρεπε νὰ καταβληθοῦν εἰς εἶδος ἀμέσως εἰς τὸ ἄλώνι π.χ. ἡ δεκάτη, κοινῶς δεκάτισμα. Ποία ἦτο ἡ συνήθεια. Ἦρχετο ὁ δεκατιστὴς εἰς τὸ ἄλώνι; Μὲ ποῖον μέτρον (δοχεῖον) ἐγίνετο ἡ μέτρησις τοῦ σίτου, τῆς κριθῆς κλπ., διὰ τὴν εἵπραξιν ὑπὸ τοῦ δεκατιστοῦ τοῦ «δεκάτου». (Σημειώσατε τὸ ὄνομα τοῦ μετρητοῦ, τὴν

χωρητικότητα του εις όκάδας, εις κοιλὰ κλπ., παραθέσατε δὲ και ἰχνογράφημα αὐτοῦ· βλ. κατωτέρω σχετικὰς εἰκόνας).....

Ἐρισμέκωι. ὄφεραί. ἔηρ.ε.η.ε.χά. μοιτα.β.η.δωῶι.
 ἀ.ρ.έ.σ.ω. εις τὸ ἀνάγ.ι. ὄγμα. π.κ. π. δευ.ά.τη. Τὸ
 δ.έ.κ.α.τ.ο.χ. ὡς ἐξ.ἐ.γ.ε.τ.ο. αὐ.ζ.ε.γ.ε.τ.α. σ.ἡ.μ.ε.ρ.α.κ.

μισοκοίλι

κούπελι

2) Ποῖα ἄλλα βάρη κατεβάλλοντο εἰς εἶδος εἰς τὸ ἀλώνι ;

- α) τὸ παπαδιάτικο,
- β) τὸ ἀγροφυλακιάτικο,
- γ) τὸ γυφτιάτικο,
- δ) τὸ ἀλωνιάτικο κλπ.

Σημειώσατε τὰ ἐν χρῆσει παλαιότερον μέτρα τῶν δημοτριακῶν (δνομα, χωρητικότης, σχῆμα, και παραθέσατε ἰχνογραφήματα ἢ φωτογραφίας αὐτῶν) Κατεβάθη.ε.τ.ο. εις. εἶδος. εἰς. τὸ.

α.λ.ω.ν.ι. τὸ. παπαδιατικὸ. καὶ. τὸ. ἀγροφυλακιάτικο... Δοχεῖο.χ. ἐμ. τ.υ.τ.ο.υ... Π.ε.ρ.ι.ε.π.η.μ.ο.τ.η.τ.ο.σ.ι. 12. ὀ.μ.ά.δ.α.χ. κ.η.ρ.κ.δ.ρ.ι.μ.ὸ.ν..... Ἐ.μ.α.ρ.εἶ.τ.ο. κ. κ. α. τ. δ. ε.

3) Ποῦ ἀπεθηκεύετο κατόπιν ἢ παραγωγή (ὁ καρπὸς) ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ ἐντὸς τῆς οἰκίας (εἰς ποῖα δοχεῖα) ἢ εἰς ἀγρούς ἐντὸς εἰδικῶν λάκκων ; (Σημειώσατε λεπτομερῶς εἰς ἐκάστην περίπτωσιν τὰς σχετικὰς συνθηεῖας) Ἐ.ρ.ι.ο.σ. τ.η.ι. ο.ι.μ.ι.α.σ. εἰς. ζ.υ.τ.η.α. ἀμ.π.α.ρ.ί.α.

Ἐ.γ.ε.γ.ε.τ.ο. εἰ.α.σ. σταυρὸς. δι.α. σ.ι.τα.υ. καὶ. ἡ.ρ.χ.ι.ζ.ε. η. ἀ.π.α.θ.η.μ.ε.ν.σ.α. με.τ.ρ.ῶ.ν.τ.α.σ. τὸ. χ.ε.ι.μ.α. με. εἰ.δ.μ.ά. δο.χ.εῖ.α (κ.ο.τ). ὅ.α. κ.ο.τ. = 12. ο.μ.ά.δ.α.χ.

4) Τὸ ἄχυρον ποῦ ἀπεθηκεύετο. Εἰς ἀποθήκην (ἀχυρῶνα) ἐντὸς τοῦ χωρίου ἢ εἰς τὸν ἀγρὸν και παρὰ τὸ ἀλώνι. Πῶς ἐγένετο ἢ ἀποθή-

κευσις εἰς τὴν ὑπαιθρον ;

Τὰ ἀχυροκ. ἀπαθνευ.ετο. εἰς. ἀχυρῶνα. μαντα.
εἰς. τὰ. ἀλῶνα.

- 5) Πῶς ἐγίνετο (ἢ γίνεται) ἡ διαλογὴ τοῦ σπόρου. Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ θηρισμοῦ ἀπὸ τούτους καλυτέρους στάχυς ἢ μετὰ τὸ ἀλῶνισμα ; ...

Ἡ διαλογὴ τοῦ σπόρου ἐγίνετο μετὰ τὰ ἀλῶνισμα με-
κωστικῶ. Ἐχωρίζετο. ὁ σπόρος. που. δα. ἐφρηλιμοποιήτο
για. τῆς. ἐπομένης. χρονιάς. Ἀποχωρίζετο. ὁ. βίβας. καὶ
οἱ. ἀδυνατοὶ. κωστικῶ.

- 6) Μήπως ὅπου γίνεται ἡ διαλογὴ τοῦ σπόρου πρὸ τοῦ θηρισμοῦ κατασκευάζεται τότε ἢ μετὰ τὸν θηρισμὸν πλέγμα (πλεκτή) ἐκ σταχυῶν, τὸ ὁποῖον ἀναρτᾶται εἰς τὸ εἰκονοστάσιον ἢ ὀπισθεν τῆς θύρας κλπ ; ..

Ὅταν ἡ διαλογὴ τοῦ σπόρου γίνεται πρὸ τοῦ ἀλῶνισμοῦ κατε-
σκευάζεται τὸ πλέγμα ἐκ σταχυῶν. τὸ ὁποῖον ἀναρτᾶται
εἰς τὸ εἰκονοστάσιον καὶ ἐν τῷ ἀπὸ τῆς θύρας κλπ. ἐπιπέδου
καὶ. εἰ. χε. ἔσχημα. ἐπιπέδου. καὶ. ἐκ. τῆς. θύρας.

Πῶς λέγεται ἡ πλεκτή αὕτη ; Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς ποῦ φυλάσσεται.
πρὸς ποῖον σκοπὸν καὶ ἐπὶ ποῖον χρόνον ; ..
Ὁνομαζομένη ἐπὶ ἐκείτῳ. καὶ ἐν τῷ ἀπὸ τῆς θύρας κλπ. ἐπιπέδου
καὶ. εἰ. χε. ἔσχημα. ἐπιπέδου. καὶ. ἐκ. τῆς. θύρας.

Δ'. ΕΤΗΣΙΑΙ ΠΥΡΑΙ

- α'. 1) Κατὰ ποίας ἡμέρας τοῦ ἔτους λαμβάνει χώραν κατ' ἔθιμον εἰς τὸν τόπον σας ἀναμνα φωτιάς εἰς τὸ ὑπαιθρον. (Π.χ. παραμονὴ Χριστουγέννων, ἑσπέρας 23 Ἰουνίου (Κληδόνου), Ἀποκρίες, πρώτη Μαρτίου, Πάσχα (κάψιμο τοῦ Ἰουδα), ἑσπέρας τῆς 31 Αὐγούστου κλπ.)

Κατ' ἐθιμον. εἰς τὸν. τόπον. μας. λαμβάνει.
χώραν. ἀναμνα. φωτιάς. τὰ. πάλαι.

Εἰς ποίας ἡμέρας, ποῖαν ὥραν καὶ εἰς ποῖον μέρος ; ...

Τῆς. μεθ' ἡμ. τῆς. μεθ' ἡμ. παραμονῆς. μας. εἰς τὸν. τόπον.
περὶ. τῆς. 10. βραδίας. εἰς. τὸν. τόπον.
περὶ. βορῆς. τῆς. ἐκείνης.

2) Πώς λέγεται ή φωτιά αὐτή; (π.χ. φανός, ἀφανός κλπ.).....

β'. 1) Ποιοί ανάπτουν τήν πυράν· παιδιά, ηλικιωμένοι, ποίος ἄλλος;.....

Τήν φωτιάν τήν ἀκαίτην. Ἐπιθυμοῦντες. Ἡσυχία καί
τήν διατάραν. μέχρι ἡρώϊας. Ἐκτίμησαι.....

2) Ποίος ἢ ποιοί συλλέγουν τὰ ξύλα, θάμνους κλπ. διὰ τήν πυράν.
Τὰ κλέπτουν; Ἄν ναι, ἀπό ποῖον μέρος;.....

Καί. ἀρχαί. τὰ ξύλα. τὰ συζέουσι. Πανθότα. Μείδι. δι' τήν
διατάραν. τήν φωτιάν κλέπτουσι. ἐκτίμησαι ἀπό. φράστος. σοτήριον.

3) Πώς γίνεται ἡ συγκέντρωσις των. (Περιγράψατε λεπτομερῶς)

Καί. ἕκαστος. μεταφέρει. καί. ἀρχαί. ἀπό. τὰ σπι. τ. ταν
ζύλα. ξύλα... Ἐν. συ. κεί. ἀρχαί. ταν. γαῖτα. ἀπό. διαφο. οὐρε
αὐτός. κρυφα. φορτίου. ταν. ἀρχαί. ταν. τὰ. κρυφ. αἰσι
καί. τὰ. μεταφέρουσι. στόν. τόπον. ταν. διατάραν.....

γ'. Ποῖα αἰ συνήθειαι εἰς κάθε τόπον δια κάθε πυράν;

1) Προσευχάι, διάφοροι ἐπικλήσεις, ξόρκια, ἄσματα, κρότοι, θόρυβος.
Καταγράψατε τὰ σχετικὰ κείμενα.....

Οὐδέναια. προσευχή. ἢ. ἐοικέναι. εἰς. ἀκαίτην. ἀκαίτην
ἀσμα. παραρροίωσι. ταν. φροντισ. ταν. σπ. αἰτιω. ταν
ἔοι. ταν. ταν. ταν. Σωτήριος. Χριστοῦ.....

2) Πηδήματα, χοροί γύρω ἀπό τήν πυράν. (Περιγραφή λεπτομερῆς)

Πηδήματα. χοροί. γύρω. ἀπό. ταν.
... ἀρχαί. ἀπό. γύρω. ταν.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ